

Poliisin tietoon tullut rikollisuus 4/2009

Huumausainerikokset ja petokset lisääntyneet, pahoinpitelyt ja rattijuopumukset vähentyneet tammi - joulukuussa 2009

Poliisin tietoon tuli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2009 tammi-joulukuussa kaikkiaan 431 000 rikosta, mikä on 10 000 tapausta (2 prosenttia) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Lisäksi poliisi kirjasi 487 000 liikenneturvallisuuden vaarantamista ja liikennerikkomusta. Suhteellisesti eniten rikokset lisääntyivät Lapissa (6 prosenttia) ja vähenivät Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla (16 prosenttia). Omaisuusrikoksia ilmeni 254 000, mikä on 2 600 tapausta eli yhden prosentin vähemmän kuin vuonna 2008. Henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia poliisin tietoon tuli 36 000. Tämä on 5 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Huumausainerikoksia poliisin tietoon tuli 17 000, mikä on 13 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Törkeiden huumausainerikosten määrä lisääntyi 2 prosenttia. Niitä tuli ilmi 741.

Petosten määrä on lisääntynyt useana vuonna peräkkäin. Vuoden 2009 tammi-joulukuussa niiden määrä oli 17 000, mikä on 8 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Pahoinpitelyrikoksia tuli poliisin tietoon 33 000, mikä on 5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2008. Törkeät pahoinpitelyt vähenivät 7 prosenttia. Niitä tuli ilmi 2 100. Pahoinpitelyrikoksia on 2000-luvulla ollut vuosittain keskimäärin 30 000 ja törkeitä pahoinpitelyjä 2 200.

Törkeät rattijuopumukset vähenivät 11 prosenttia ja muut rattijuopumukset 9 prosenttia. Kaikkiaan rattijuopumuksia tuli ilmi 23 000 eli 10 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2008.

Tilaston esittämistapa on uudistettu vuoden 2009 alusta. Liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennerikkomukset esitetään omana taulukkonaan. Rikosten kokonaismäärä ei ole vertailukelpoinen aiemmin esitettyjen lukujen kanssa. Uudistuksen tavoitteena on parantaa rikosten vertailtavuutta eri vuosien kesken sekä edistää niiden kansainvälistä vertailukelpoisuutta. Tilaston laatuselosteessa on tarkempia tietoja uudistuksesta.

Eräiden rikostyyppien määrä tammi -joulukuussa sekä loka-, marras- ja joulukuussa 2009 ja muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan

	Tammi-joulukuu 2009	Muutos	Lokakuu	Muutos	Marraskuu	Muutos	Joulukuu	Muutos
KAIKKI RIKOKSET ¹	430 628	-9 581	36 816	-2 727	33 454	557	29 998	-741
-murto	40 681	-106	3 987	163	3 377	314	2 831	-121
-moottoriajoneuvon luvaton käyttö ja anastus, moottorikulkuneuvon käyttövarkaus	12 196	-1 613	1 166	-211	875	-52	699	-179
-ryöstö	1 650	-64	132	-32	113	-48	127	-23
-vahingonteko	50 697	-5 887	4 186	-800	3 601	-568	3 363	-866
-tappo, murha ja surma	115	-17	11	-3	8	1	17	12
-pahoinpitely	32 734	-1 904	2 651	-329	2 640	-214	2 549	-154
-raiskaus	668	-251	65	-3	52	-8	50	5
-rattijuopumus	23 248	-2 629	1 896	-264	1 676	-192	1 479	-145
-huumausainerikos	17 344	1 980	1 480	126	1 430	247	1 309	351

1) Pl. liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä, liikenne rikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen ja ajoneuvorikkomus.

Liikenneturvallisuuden vaarantamisten ja liikenne rikkomusten määrä tammi - joulukuussa sekä loka-, marras- ja joulukuussa 2009 ja muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan

	Tammi-joulukuu 2009	Muutos	Lokakuu	Muutos	Marraskuu	Muutos	Joulukuu	Muutos
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä liikenne rikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen, ajoneuvorikkomus	487 368	51 981	44 898	5 672	43 447	7 282	39 988	8 678
-nopeusrajoitusten rikkominen ¹	322 863	60 083	30 282	6 068	30 380	7 953	27 966	6 592

1) Liikenneturvallisuuden vaarantamisina, törkeinä liikenneturvallisuuden vaarantamisina ja liikenne rikkomuksina rekisteröidyt nopeusrajoitusten rikkomiset.

Sisällys

Taulukkoliite	
Eräiden rikostyyppien kehitys tammi - joulukuussa 2005 - 2009	4
Liikenneturvallisuuden vaarantamisten ja liikennerikkomusten määrän kehitys tammi-joulukuussa 2005-2009.....	4
Laatuseloste.....	5

Taulukkoliite

Eräiden rikostyyppien kehitys tammi - joulukuussa 2005 - 2009

	2005	2006	2007	2008	2009
KAIKKIRIKOKSET¹	432 774	417 401	434 996	440 209	430 628
A Omaisuusrikokset	259 280	245 233	250 783	256 543	253 991
Murto	51 154	45 019	43 241	40 787	40 681
Moottoriajoneuvon luvaton käyttö ja anastus, moottorikulkuneuvon käyttövarkaus	16 980	15 447	14 842	13 809	12 196
Ryöstö	1 841	1 715	1 796	1 714	1 650
-törkeä ryöstö	195	156	209	181	221
Vahingonteko	50 539	48 685	53 871	56 584	50 697
-törkeä vahingonteko	227	253	222	252	212
Kavallus	3 317	3 116	3 223	3 420	3 203
-törkeä kavallus	229	213	210	257	277
Petos	12 494	12 615	13 548	16 055	17 378
-törkeä petos	890	831	693	968	985
B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	33 197	33 515	37 231	37 433	35 569
Tappo, murha tai surma	114	112	129	132	115
Tapon, murhan tai surman yritys	355	274	391	361	370
Pahoinpitely	30 327	30 810	34 332	34 638	32 734
-törkeä pahoinpitely	2 094	2 100	2 436	2 272	2 121
C Seksuaalirikokset	1 921	2 655	2 332	2 925	2 222
Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	948	1 000	1 027	1 321	1 078
Raiskaus	605	628	748	919	668
D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	12 409	12 383	13 752	14 471	13 356
Virkamiehen (väkivaltainen) vastustaminen	1 463	1 545	1 758	1 936	1 707
-kohdistunut poliisin henkilökuntaan	1 286	1 419	1 609	1 725	1 590
Haitanteko virkamiehelle	2 241	2 301	2 383	2 456	2 247
-kohdistunut poliisin henkilökuntaan	2 190	2 257	2 328	2 403	2 191
E Eräät liikenne rikokset	62 262	61 669	65 332	61 036	56 022
Rattijuopumus	26 063	25 848	27 613	25 877	23 248
-törkeä rattijuopumus	15 000	14 579	15 056	13 812	12 270
F Muut rikokset	63 705	61 946	65 566	67 801	69 468
Huumeusainerikos	14 402	13 369	15 372	15 364	17 344
-törkeä huumeusainerikos	574	680	871	725	741
Alkoholirikos, alkoholirikkomus	3 862	3 026	3 048	3 066	2 864

1) Pl. liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä, liikenne rikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen ja ajoneuvorikkomus.

Liikenneturvallisuuden vaarantamisten ja liikenne rikkomusten määrän kehitys tammi-joulukuussa 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä, liikenne rikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen ja ajoneuvorikkomus.	353 830	346 362	379 145	435 387	487 368
-nopeusrajoitusten rikkominen ¹	199 392	198 789	220 160	262 780	322 863

1) Liikenneturvallisuuden vaarantamisina, törkeinä liikenneturvallisuuden vaarantamisina ja liikenne rikkomuksina rekisteröidyt nopeusrajoitusten rikkomiset.

Laatuseroste

1. Tilastotietojen relevanssi

Poliisiin tietoon tullut rikollisuus -tilasto keskittyy rikollisuutta koskevien alueellisten jakaumien sekä poliisin toiminnan kuvaamiseen. Tilasto sisältää tietoja ilmitulleiden rikosten laadusta ja määrästä. Lisäksi selvitetään poliisiin tutkimien ja selvittämien rikosten määrä, selvitettyjen rikosten osuus rikoslajeittain sekä tapaukset, joissa ilmoitus on todettu aiheettomaksi. Selvitetystä rikoksista ilmoitetaan myös syylliseksi epäillyt henkilöt ja heidän ikänsä.

Tilasto sisältää myös tietoja perheväkivallasta ja kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta sekä eräistä poliisin suorittamista tehtävistä kuten itsemurhien, hirvieläinkolarien, palonsyiden yms. tutkimuksista.

Poliisiin tietoon tullut rikollisuus -tilaston yhteydessä julkaistaan tietoja myös tullirikoksista. Niihin kuuluvat tullilaisa säädetyt rikokset sekä muut tullirikoksina käsiteltäviksi määrätyt rikokset.

Tilastolla kuvataan vain rikoksia, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista jää piiloon, toisin sanoen ne eivät tule poliisiin tietoon tai niitä ei rikoksina ilmoiteta.

Tilastoitujen rikosten määriin vaikuttavat esimerkiksi muutokset poliisin valvonnassa, lainsäädännössä sekä kansalaisten halukkuudessa ilmoittaa rikoksista poliisille.

Tilasto kuvaa rikoksia, jotka ovat tulleet poliisiin tietoon tilastokauden aikana. Rikos voi olla tapahtunut aiemminkin.

Rikoksella tarkoitetaan tekoa, josta lainsäädännössä on säädetty rangaistus. Poliisin tehtävänä on tutkia rikos, suorittaa esitutkinta ja jättää selvitetty rikos syyttäjän harkintaan. Lievemmissä tapauksissa poliisilla on laissa säädettyin perusteina oikeus jättää rikos ilmoittamatta syyttäjälle.

Poliisi kirjaa rikoksen tehdyksi rikoksen tekopaikan mukaan.

Tilastoyksikkönä on käytetty rikosta. Mikäli useita henkilöitä on yhdessä ryhtynyt samaan rikokseen, rikosten lukumääräksi on merkitty yksi.

Lukuihin sisältyvät rikoksen yritykset, poikkeuksena erillisenä ryhmänä esitettävät tapon, murhan ja surman yritykset sekä tuhotyön yritykset. Avunanto ja yllytys rikokseen esitetään sen rikoksen nimikkeellä, johon osallisuudesta on kysymys.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto on saatu poliisiin käytössä olevasta automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvasta rikosilmoitusjärjestelmästä, josta tässä yhteydessä käytetään lyhennettä RIKI.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastokeskukseen toimitettu neljännesvuosiaineisto tarkentuu tilastovuoden aikana poliisin tutkinnan edetessä. Vuosiaineistosta tilastovuotta seuraavan vuoden helmikuussa poimittavat tiedot poikkeavat jossain määrin neljännesaineiston tiedoista.

Nykyiset tilastot kuvaavat hyvin rikollisuutta ja sen muutoksia. Tilastokeskuksessa on analysoitu vuoden 1998 rikosilmoitusaineistosta tapausten selosteosat väkisinmakaamisten ja törkeiden pahoinpitelyjen osalta. Selosteet olivat laadultaan hyviä. Rikosten lukumäärätiedot ja rikoksista rekisteriin kirjatut tiedot olivat selosteiden kanssa yhtäpitäviä. RIKI:iin kirjattavat tiedot osoittautuivat luotettaviksi. Tilastojen perusaineistona RIKI:ä voidaan pitää hyvänä.

Vuoden 2006 luvuissa esiintyneet virheellisyudet on korjattu nyt esitettävään taulukkoon.

Väärennysrikoksiin syylliseksi epäiltyjen määrä oli poikkeuksellisen suuri vuonna 2007. Tämä johtuu Imatralla ilmitulleesta rikossarjasta.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Neljännesvuosiaineistosta poimittavat tiedot valmistuvat tilastokautta seuraavan kuukauden kuluessa.

Tilaston perusaineisto poimitaan poliisin RIKI-järjestelmästä tilastovuotta seuraavan helmikuun alussa. Tulokset valmistuvat huhtikuun aikana.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Poliisin tietoon tullut rikollisuus –vuositilasto julkaistaan huhtikuun loppuun mennessä.

Poliisin tietoon tullut rikollisuus –neljännesvuositilasto julkaistaan 4 kertaa vuodessa tilastokautta seuraavan kuukauden kuluessa.

Tietoja poliisin tietoon tulleista rikoksista on myös internetissä Tilastokeskuksen StatFin-tilastopalvelussa osoitteessa <http://statfin.stat.fi/statweb>.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastoissa käytetään tilastovuoden lopussa voimassa olevaa alueluokitusta. Taulukoissa, joissa esitetään muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan, aikaisempien vuosien luvut on muutettu vastaamaan uusinta alueluokitusta, jotta tilastot olisivat vertailukelpoisia.

Lainmuutokset vaikeuttavat vertailua eri vuosien ja eri rikostyyppien välillä.

Tilastoilla kuvataan yksittäisten rikosten määriä. Suuret rikossarjat saattavat paljastuessaan aiheuttaa kymmenien, joissain tapauksissa jopa tuhansien, yksittäisten rikosten lisäyksen tilastossa. Seuraavana vuonna luvut useimmiten palaavat entiselleen. Ongelma korostuu, kun tehdään suhteellisen harvinaisista rikoksista alueellisia vertailuja rikollisuuskehityksestä.

Rikosten määrän laskentaperusteissa tapahtuvat muutokset vaikeuttavat rikosten määrän vertailtavuutta eri vuosina. Kun esimerkiksi petosten lukumäärän laskentaperuste muuttui 1991, niin muutos ei vaikuttanut pelkästään petosten määrään, vaan myös rikosten kokonaislukumäärän vertailtavuus edellisiin vuosiin vaikeutui.

Tilastoitujen rikosten määriin vaikuttavat esimerkiksi muutokset poliisin valvonnassa, lainsäädännössä sekä kansalaisten halukkuudessa ilmoittaa rikoksista poliisille.

Suomen virallisessa tilastossa (sarja XXIII, uusi sarja Oikeus) on julkaistu Poliisin tietoon tullut rikollisuus -tilastoa vuodesta 1927 lähtien. Tietojen saanti perustuu valtioneuvoston päätökseen 11.12.1926 (nro 321/1926), jolla poliisipiirit on määrätty antamaan oikeustilastoja varten tiedot ilmitulleista rikoksista. Sisäasiainministeriö ja Tilastokeskus ovat sopineet tiedonkeruun ja tietosisällön myöhemmistä muutoksista. Kaudelle 1971–1979 sisäasiainministeriö on antanut ohjeet Poliisin käskylehdessä nro 2/1971 ja vuodesta 1980 lähtien kiertokirjeessä 7.12.1979 nro 4616/402/79. Vuodelle 1991 ohjeet on annettu kirjeessä 15.3.1991 nro 900/69/91 ja vuodesta 1992 alkaen 31.1.1992 päivätyssä kirjeessä. Myös vuosina 1938, 1945 ja 1951 on tehty muutoksia, joilla on ollut huomattava vaikutus tilaston sisältöön.

Vuodesta 1954 lähtien Poliisin tietoon tullut rikollisuus-tilaston yhteydessä on julkaistu tietoja myös tullirikoksista.

Maksuttoman Statfin –tietopalvelun poliisin tietoon tullut rikollisuus- tietojen aikasarjat alkavat vuodesta 1980.

KUNTAMUUTOKSET:

Vuosi 1981

Nummi ja Pusula yhdistettiin Nummi-Pusulaksi.

Keikyä ja Kiikka yhdistettiin Äetsäksi. Lokalahti yhdistettiin Uuteenkaupunkiin.

Vuosi 1989

Nuijamaan kunta yhdistettiin Lappeenrantaan.

Vuosi 1993

Kalanti yhdistettiin Uuteenkaupunkiin.

Konginkangas yhdistettiin Äänekoskeen.

Rauman mlk. yhdistettiin Raumaan.

Säynätsalo yhdistettiin Jyväskylään.

Tenhola yhdistettiin Tammisaareen.

Vuosi 1997

Heinolan kaupunki ja Heinolan mlk. yhdistyivät Heinolaksi.
Lohjan kaupunki ja Lohjan mlk. yhdistyivät Lohjaksi.
Porvoon kaupunki ja Porvoon mlk. yhdistyivät Porvooksi.

Vuosi 2001

Anttola ja Mikkelin maalaiskunta yhdistettiin Mikkeliin.
Kuorevesi yhdistettiin Jämsään.
Temmes yhdistettiin Tyrnävään.

Vuosi 2003

Pattijoki yhdistettiin Raaheen.
Vehkalahti yhdistettiin Haminaan.

Vuosi 2004

Jäppilä, Pieksämäen maalaiskunta ja Virtasalmi yhdistyivät Pieksänmaaksi.

Vuosi 2005

Kangaslampi yhdistettiin Varkauteen.
Karinainen yhdistettiin Pöytyään.
Kiihtelysvaara yhdistettiin Joensuuhun.
Kullaa yhdistettiin Ulvilaan.
Loimaan kunta yhdistettiin Loimaahan.
Peräseinäjoki yhdistettiin Seinäjokeen.
Saari yhdistettiin Parikkalaan.
Sahalahti yhdistettiin Kangasalaan.
Tuupovaara yhdistettiin Joensuuhun.
Uukuniemi yhdistettiin Parikkalaan.
Vehmersalmi yhdistettiin Kuopioon.
Värtsilä yhdistettiin Tohmajärveen.

Vuosi 2006

Rovaniemen maalaiskunta yhdistettiin Rovaniemeen.

Vuosi 2007

Mietoinen yhdistettiin Mynämäkeen.
Maksamaa ja Vöyri yhdistyivät Vöyri-Maksamaaksi.
Viljakkala yhdistettiin Ylöjärveen.
Ruukki yhdistettiin Siikajokeen.
Suodenniemi yhdistettiin Vammalaan.
Pieksänmaa yhdistettiin Pieksämäkeen.
Kajaani yhdistettiin Kajaaniin.
Luopioinen ja Pälkäne yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Pälkäne.
Kodisjoki yhdistettiin Raumaan.
Haukivuori yhdistettiin Mikkeliin.
Toijala ja Viiala yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Akaa.
Sumiainen ja Suolahti yhdistettiin Äänekoskeen.
Längelmäki yhdistettiin osin Jämsään ja Oriveteen.
Ii ja Kuivaniemi yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Ii.

Vuosi 2008

Leivonmäki yhdistettiin Joutsaan.

Vuosi 2009

Lehtimäki yhdistettiin Alajärveen.
Kiukainen yhdistettiin Euraan.
Vampula yhdistettiin Huittisiin.
Hauho, Kalvola, Lammi, Renko ja Tuulos yhdistettiin Hämeenlinnaan.

Eno ja Pyhäselkä yhdistettiin Joensuuhun.

Jyväskylän mlk ja Korpilahti yhdistettiin Jyväskylään.

Jämsänkoski yhdistettiin Jämsään.

Piikkiö yhdistettiin Kaarinaan.

Alahärmä, Korttesjärvi ja Ylihärmä yhdistettiin Kauhavaan.

Dragsfjärd, Kemiö ja Västanfjärd yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Kemiönsaari.

Kälviä, Lohtaja ja Ullava yhdistettiin Kokkolaan.

Elimäki, Jaala, Kuusankoski, Anjalankoski ja Valkeala yhdistettiin Kouvolaan.

Jurva yhdistettiin Kurikkaan.

Joutseno yhdistettiin Lappeenrantaan.

Sammatti yhdistettiin Lohjaan.

Alastaro ja Mellilä yhdistettiin Loimaahan.

Houtskari, Iniö, Korppoo, Nauvo ja Parainen yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Länsi-Turunmaa. Askainen ja Lemu yhdistettiin Maskuun.

Mänttä ja Vilppula yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Mänttä-Vilppula.

Merimasku, Rymättylä ja Velkua yhdistettiin Naantaliin.

Ylikiiminki yhdistettiin Ouluun.

Yläne yhdistettiin Pöytyään.

Karjaa, Pohja ja Tammisaari yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Raasepori.

Lappi yhdistettiin Raumaan.

Vahto yhdistettiin Ruskoon.

Pylkönmäki yhdistettiin Saarijärveen.

Halikko, Kiikala, Kisko, Kuusjoki, Muurla, Perniö, Pertteli, Suomusjärvi ja Särkisalo yhdistettiin Saloon.

Mouhijärvi, Vammala ja Äetsä yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Sastamala.

Savonranta yhdistettiin Savonlinnaan.

Nurmo ja Ylistaro yhdistettiin Seinäjokeen.

Kestilä, Piippola, Pulkmila ja Rantsila yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Siikalatva.

Kuru yhdistettiin Ylöjärveen.

RIKOS:

Uusi tieliikennelaki(267/81) tuli voimaan 1.4. 1982. Tilastossa lakia sovellettiin vuoden alusta lähtien. Luvut eivät lainmuutoksesta johtuen vastanneet aikaisempien vuosien lukumääriä eri liikenne-rikostyypeissä.

Rikesakkolaki (66/83) ja Laki rikesakosta tieliikenteessä (68/83) tulivat voimaan 1.9. 1983. Lain mukaan voidaan tieliikennelain (267/81) tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomisesta antaa rikesakko, mikäli rikkomuksen katsotaan aiheuttaneen vain vähäistä vaaraa tai haittaa.

Poliisin antamat rikesakot 1.9. 1983 lähtien sisältyvät tilastoon.

Kavallusrikosten tilastointikäytäntöä muutettiin vuodesta 1983 lähtien, usean osateon käsittävät kavallusrikokset tilastoidaan yhtenä rikoksena.

1.1. 1991 tuli voimaan laki rikoslain muutoksesta (769/90), muutos koski omaisuus-, vaihdanta- ja talousrikoksia. Muutos oli rikoslain kokonaisuudistuksen ensimmäinen vaihe, se sisälsi myös senkaltaisia periaatteellisia muutoksia, että eräiden rikosluokkien osalta vertailtavuus aikaisempiin vuosiin katkesi. Tuli uusia rikosnimikkeitä, ja osin myös samoina säilyneiden nimikkeiden sisältö muuttui. Ongelmallisia tässä suhteessa ovat irtaimen omaisuuden luvatonta käyttöä koskevat rikokset, ja niistä erityisesti ns. moottoriajoneuvojen anastukset, petos- ja maksuvälinepetosrikokset ja väärennysrikokset. Muiden yleisten tavanomaisten omaisuusrikosten osalta vertailukelpoisuus aikaisempiin vuosiin säilyi. Tilaston tietosisältöä muutettiin vastaamaan uudistettua

lainsäädäntöä. Maksuvälinepetosten tilastointikäytäntö muuttui vuonna 1991. Muutos vähensi tilastoitujen rikosten määrää.

Rikoksen yhtymistä koskevan lainsäädännön uudistamisen (697/91) johdosta ei tilastoinnissa vuoden 1992 alusta lukien otettu huomioon käsitettä yksin teoin tehdystä rikoksesta. Aikaisemmin yksin teoin tehdyt rikokset oli tilastoitu muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta vain päärikoksen mukaan. Päärikoksella tarkoitetaan rikosta, josta laissa määrätty rangaistus on ankarin. Tilastointitavan muutos lisäsi jossain määrin tilastoitujen rikosten määrää.

Huumausainerikoksia koskevat uudet säädökset tulivat voimaan 1.1.1994. Ne muodostavat rikoslain 50 luvun. Lainmuutoksen takia ainoastaan huumausainerikosten kokonaismäärät ovat vertailukelpoisia edellisten vuosien vastaaviin lukuihin. Vaikka tilastointikäytäntöä ei lainmuutoksen seurauksena muutettu oli vuoden 1994 huumausainerikosten tilastointi poliisipiireissä jossain määrin epäyhtenäistä. Huumausainerikoksia arvioidaan kirjatun kymmenisen prosenttia todellista enemmän. 1.9.1994 tulivat voimaan liikennejuopumuksia koskevat uudet säädökset. Törkeän rattijuopumuksen promilleraja laski 1,5:sta 1,2:een. Lainmuutoksen vuoksi vain rattijuopumusten yhteismäärät ovat vertailukelpoisia edellisiin vuosiin. Vesiliikennejuopumuksen uudeksi rajaksi vahvistettiin yksi promille entisen 1,5 promillen asemesta.

1.9.1995 tuli voimaan laki Rikoslain muutoksesta (578/95). Rikosnimikkeistön muutoksen vaikutukset tietojen vertailtavuuteen aikaisempiin vuosiin olivat vähäiset.

Seuraavassa esitetään uuden nimikkeen vastaavuus aikaisemmin käytössä olleeseen nimikkeeseen:

Vanha nimike --> Uusi nimike

- Tappo --> Tappo
- Tappo --> Surma
- Tapon tai murhan yritys --> Tapon, murhan tai surman yritys
- Lapsentappo --> Lapsensurma
- Kuolemantuottamus --> Kuolemantuottamus, törkeä kuolemantuottamus
- Ruumiinvamman tai sairauden tuottamus --> Vammantuottamus, törkeä vammantuottamus
- Murhapoltto --> Tuhotyö, liikennetuhotyö, törkeä tuhotyö
- Murhapolton yritys --> Tuhotyön, liikennetuhotyön, törkeä tuhotyön yritys

Tuhotyötä ja murhapolttoa koskevat rikosnimikkeet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia. Tuhotyö käsittää murhapolton lisäksi myös aiemmin muihin nimikkeisiin kuuluneita tapauksia.

1.1.1995 voimaan tullut uusi Alkoholilaki (1143/94) aiheutti muutoksia rikosluokitteluun. Käytöstä poistettiin nimike 'alkoholipitoisen aineen nauttiminen yleisellä paikalla'. Vuoden 1995 huumausainerikosten tilastointi oli poliisipiireissä jossain määrin epäyhtenäistä.

Vuonna 1996 otettiin käyttöön seuraavat uudet rikosnimikkeet: sotilasrikokset, työrikokset, ympäristörikokset, eräiden aineettomien oikeuksien loukkaaminen. Uusina tietoina esitetään syylliseksi epäiltyjen naisten ikäjakauma sekä henki- ja pahoinpitelyrikosten tapahtumapaikka.

Vuodesta 1997 lähtien esitetään tieto syylliseksi epäillyn kansalaisuudesta.

Rikoksia oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan sekä seksuaalirikoksia koskevat uudet säädökset tulivat voimaan 1.1.1999. Ne muodostavat rikoslain 15, 16, 17 ja 20 luvun. 1.10.1999 tulivat voimaan liikenneirikoksia koskevat uudet säädökset rikoslain 23 lukuun. Taulukon rikosnimikkeet on ryhmitelty uuden lainsäädännön mukaan. Nyt esitettävät rikoslakirikokset sisältävät aiemmin tieliikennelakiin kuuluneita rikoksia.

1.4.2000 muutettiin eräiden rikostyyppien tilastointikäytäntöä. Rauhanrikkomiset (Rikoslaki 24 luku) tilastoidaan siten, että usean osateon käsittävä tapahtumasarja merkitään yhtenä rikoksena. Samalla tavoin tilastoidaan hautarauhan rikkomiset ja lähestymiskiellon rikkomiset. Viimeksi mainitut sisältyvät rikosryhmään 'muut rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan'.

1.9.2001 tuli voimaan uusi huumausainerikoksia koskeva säädös. Rikosluokitukseen lisättiin nimike huumausaineen käyttörikos.

1.10.2002 tulivat voimaan uudet moottorikulkuneuvon käyttövarkauksia koskevat säädökset. Rikosluokitukseen lisättiin kaksi uutta nimikettä: moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus

sekä törkeä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus. Aiemmin nämä rikokset tilastoititiin moottoriajoneuvoon kohdistuviksi luvattomiksi käytöiksi.

1.1.2003 uutena rikosnimikkeenä otettiin käyttöön muu ajoneuvorikkomus.

1.10.2003 tuli voimaan uusi Järjestyslaki. Rikosluokitukseen lisättiin nimike järjestyslain rikkomiset.

Vuodesta 2003 lähtien esitetään rattijuopumusten yhteydessä tieto syylliseksi epäillyn käyttämästä päihteestä.

Vuodesta 2004 lähtien esitetään syylliseksi epäillyn käyttämää päihdettä koskeva tieto: muun päihteen ja alkoholin yhteiskäyttö (sekakäyttö). Aiemmin nämä tiedot esitettiin kohdassa muun päihteen vaikutuksen alaisena.

1.1. 2004 otettiin käyttöön uutena rikosnimikkeenä järjestyslain rikkomiset. Nimikkeistöstä poistettiin järjestyssääntörikkomus, poliisimääräyksen rikkominen.

Aserikoksia koskeva rikoslain 41 luku tuli voimaan 1.6. 2007. Nämä rikokset sisältyvät uudistettuun rikosnimikkeeseen rikokset rikoslain 41, 42 ja 43 lukua vastaan. Muutos ei vaikuta rikosten kokonaismäärään.

Vuoden 2009 alusta otettiin käyttöön uusi rikosten ryhmittely.

A Omaisuusrikokset

B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

C Seksuaalirikokset

D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan

E Eräät liikenne rikokset

F Muut rikokset

Myös rikosnimikkeistön rakennetta on muutettu:

Eräät liikenne rikokset ryhmässä (E) ei esitetä liikenneturvallisuuden vaarantamisia eikä liikennepakoja tieliikenteessä.

Muut rikokset ryhmä (F) koostuu ryhmiin A-E kuulumattomista rikoslakia vastaan tehdyistä rikoksista sekä rikoslain ulkopuolisista rikoksista.

Jako rikoslakirikoksiin ja muihin rikoksiin on poistettu.

Tilastoon on muodostettu omana ryhmänään liikenneturvallisuuden vaarantamiset, liikennepaot tieliikenteessä, liikenne rikkomukset, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiset ja ajoneuvorikkomukset.

Uudistuksen tavoitteena on parantaa rikosten vertailtavuutta eri vuosien kesken sekä edistää niiden kansainvälistä vertailukelpoisuutta.

Alkoholirikoksia koskeva rikoslain 50a luku ja alkoholilain muutos tulivat voimaan 1.11. 2009 Uusina rikosnimikkeinä otettiin käyttöön alkoholirikos, törkeä alkoholirikos, lievä alkoholirikos ja alkoholirikkomus. Lainmuutoksen vuoksi vain alkoholirikosten ja -rikkomusten yhteismäärä on vertailukelpoinen edellisiin vuosiin. Tapahtumakertatietoja ei tässä taulukossa esitetä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Vuositilaston tiedot poikkeavat neljännesvuosittain esitetyistä ennakkollisista tiedoista.

Keskusrikospoliisi ja yksittäiset poliisilaitokset julkaisevat tietoja rikollisuudesta. Nämä luvut eroavat Tilastokeskuksen tiedoista aineiston poiminta-ajankohdasta ja erilaisista tiedonkeruukriteereistä johtuen.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Oikeus 2010

Lisätietoja

Jorma Kallio (09)1734 3248
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

rikos@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-3651 (pdf)